
**Предлог Програм рада
Јавне библиотеке „Бољевац“
за период од четири године**

Како је у претходним годинама рада Јавне библиотеке “Бољевац” већ устаљена пракса, Програм рада за период од четири године приказујем кроз пет приоритетних области:

1. библиотечко-информациону делатност и заштиту културних добара,
2. издавачку делатност,
3. културно-образовну делатност,
4. развијање изложбено-промотивних активности и
5. библиотечко-информационе услуге.

Поред два дипломирана библиотекара и једног књижничара, у 2026. години планирано је упошљавање на неодређено још једног књижничара који је тренутно ангажован на одређено као књижничар-приправник. Стручне компетенције установе треба да буду увећање запошљавањем још једног књижничара на неодређено, што је омогућено и тренутним финансијским снагама установе. Овим кадровским решењима, установа може неометано да ради шест дана у недељи, двосменски и да становницима али и посетиоцима Бољевца понуди адекватан културни садржај током целе недеље, рачунајући и викенд, пошто наша средина све више добија на туристичком значају, па корисници библиотечких услуга нису само становници наше општине већ и туристи.

Библиотечко-информациона делатност и заштита културних добара

У приоритету треба да буду редовне библиотечко-информационе активности.

Библиотека је већ показала потенцијал и добар модел развијања мреже корисника и корисничких услуга, што ће бити искоришћено и у наредно периоду. Наставиће се рад на електронском COBISS каталогу и обради нових монографских публикација. Инсистираћу на развијању тематских/предметних каталога и стручном прикупљању, обради и дистрибуцији монографских публикација ка корисницима али и библиотечким кутковима на локалном нивоу – првенствено Кривом Виру. Развијаћемо услуге доставе публикација старим и болесним лицима на кућну адресу.

Наставак стручног усавршавања запослених кроз образовне програме Народне библиотеке Србије и Библиотекарског друштва Србије од виталног је значаја за развој установе и делатности, те ће подршка запосленима бити пружана у циљу подизања компетенција и стицања виших звања.

У складу са финансијским могућностима установе треба наставити са **реализацијом Програма волонтирања** у циљу обезбеђивања оперативне подршке запосленима и бољој промоцији установе ка неформалним групама грађана. Ангажовање волонтера реализоваће се кроз потписивање волонтерског уговора на месец дана односно на три месеца на бази двадесеточасовне радне недеље. Волонтери пружају техничку подршку у организовању програмских активности које се првенствено везују за галеријске поставке из области културе усмерених ка неформалним групама и корисницима услуга Јавне библиотеке „Бољевац“.

Развијање издавачке делатности

Треба наставити са припремом и издавањем годишњака Библиотеке “Ртањске искре” (приказ књижевног и локалног стваралаштва учесника јавних програма Библиотеке током претходне године), те припремом и издавањем тематских брошура (каталози изложби, обележавање јубиларних догађаја, објављивање радова везаних за културу и баштину нашег

краја) и два Билтена годишње којима се третирају теме од интереса за нашу заједницу и посвећене су значајним личностима Бољевца или догађајима и појавама које су обележили време; треба припремити нове монографије о Бољевцу посвећене грађанском активизму; посебно треба ставити акценат на промоцију локалних аутора објављивањем њихових књижевних радова.

Издавачку делатност треба да осмишљава и спроводи Издавачки одбор Библиотеке чији су чланови компетентни појединци Бољевца, спремни да сарађују са овом установом културе.

Културно-образовна делатност

Промоција књижевне културе и целоживотног учења

Књижевна култура треба да буде промовисана гостовањем књижевних стваралаца и њиховим представљањем бољевачкој публици. Годишње треба планирати до 10 гостовања аутора. Уговарање гостујућих аутора зависиће од њихове доступности и финансијских могућности установе.

Треба наставити реализацију едукативних радионица за нижи основношколски и предшколски узраст које ће се одржавати на Дечјем одељењу и у васпитно-образовним установама. Неке од радионица пратиће програм образовних установа, а Библиотека треба да буде спремна за реализацију тематских радионица у складу са текућим издавачким подухватима намењеним најмлађим корисницима. Такође, потребно је планирати промоцију *Политикиног забавника* са представницима издавачке куће Политика и другим издавачима периодике за децу и омладину.

Тинејџ кутак се развијао скромнијим активностима до сада. Надаље би требало доследно испратити иницијалну замисо и реализовати радионице намењене деци и младима које ће се одржавати појединачно за две категорије старосне доби - основци и средњошколци. Радионице могу бити организоване у 4 тематске секције: 1. новинарство, ПР и комуникације, 2. књижевност, стрип и филм, 3. библиотечко-информациона секција и 4. секција по избору полазника. Одржати 4 радионице у најмање два циклуса сваке године.

Већ заживелом Енигматиком и шах клубу, намењеном првенствено лицима треће доби, треба посветити више пажње. Покретањем школе шаха за најмлађе употпунили бисмо недостатак ваннаставних садржаја за популацију основношколаца.

До сада су се "Стори телинг" радионице, на захтев свих наших школа са којима је Библиотека остварила сарадњу, показале као добар начин повезивања познатих дечјих песника и младих књижевних стваралаца са школском популацијом тако да ће овај тип радионица остати доминантан и на даље.

Треба остварити сарадњу са Луткарским позориштем из Ниша и другим дечјим позоришним групама, те стрип-цртачима из Лесковац и Зајечара у циљу промоције књижевних садржаја различитим уметничким техникама, тиме мотивисати младе кориснике библиотечко-информационих услуга да се развијају кроз креативне делатности.

У сарадњи са Матичном библиотеком "Светозар Марковић" у Зајечару и Народном библиотеком Србије, Јавну библиотеку "Бољевац" промовисати као координатора стручних семинара за запослене у библиотечко-информационој делатности у циљу уједначавања библиотечких услуга, пословања и креирања заједничких пројеката.

На позив свих установа и организација, учествоваћемо у њиховим пројектима промоције књижевне културе и целоживотног учења.

Промоција културних вредности

Промоција културних вредности биће првенствено реализована обележавањем значајних датума:

-
- Дана библиотеке (6. фебруар) награђивањем најактивнијих корисника,
 - Дана матерњег језика (21. фебруар) и Националног дана књиге (28. фебруара) пригодним јавним програмима као што је гостовање познатих књижевника,
 - Светског дана поезије (21. март) промоцијом локалних песника,
 - Међународног дана дечје књижевности (02. април) и Светског дана књиге (23. април) гостовањем дечјих писаца,
 - Међународног дана младих (12. август) организацијом сусрета са младим ауторима,
 - Међународног дана писмености (8. септембар) предавањем еминентних професора српских универзитета на тему језика и књижевности,
 - Међународни дан старих особа (1. децембар) организацијом заједничке активности са Удружењем пензионера у Бољевцу,
 - Међународног дана особа са инвалидитетом (3. децембар) промоцијом наше збирке за слепе и слабовиде и промоцијом пројеката посвећених инклузији у сарадњи са другим установама и организацијама,
 - Дана библиотекара (14. децембар) учешћем у програму Библиотекарског друштва Србије.

Посебна пажња биће посвећена организацији јавних програма током периода школских распуста, односно развијање програмских садржаја, у сарадњи са локалним партнерима, током лета и активирање простора испред улаза у Библиотеку за разне промотивне активности.

У наредне четири године посебну пажњу треба посветити уређењу платоа испред Јавне библиотеке “Бољевац”, тематским муралима, цветним засадима и постављању мобилијара у циљу креирања новог отвореног простора за боравак младих.

У сарадњи са локалном самоуправом могуће је, адекватним натписом, пасаж уз Библиотеку обележити именом значајне личности Бољевца.

Ова установа културе треба да настави промоцију музејског театра (гостовање аутора и извођача монодрамских садржаја) самостално и у сарадњи са Културно-образовним центром.

Такође, треба развијати фестивалске активности учешћем у програмима локалних партнера, односно организовањем гостујућег Фестивала божићног колача “Чесница” ради промоције традиције и наслеђа.

Промоција сарадње са другим установама и организацијама у Бољевцу

Пракса добре сарадње са досадашњим партнерима, првенствено са локалним организацијама али и са библиотечким установама Зајечара, Бора, Сокобање, Лапова, Неготина и Малог Црнића, те сестринском библиотеком “Феткин”, Кавадарци, С. Македонија обележје је Јавне библиотеке “Бољевац”. Умрежене установе наставиће рад на размени искустава у циљу промоције малих издавачких подухвата, обогаћивања завичајних збирки документованим сведочанством савремених аутора, обради и промоцији завичајних докумената, развијању метода селекције заједничких пројеката.

Развијање изложбено-промотивних активности

Галеријска уметност у Јавној библиотеци “Бољевац” прати програмске активности посвећене текућој издавачкој продукцији, продубљујући доживљај корисника библиотечких услуга. С друге стране, промоција ликовних уметника и гостујућих музејских поставки дају нов културни садржај Бољевцу. Тренутна поставка аранђеловачког музеја доказ је да установе културе могу да сарађују на више нивоа и да се преплићемо идејно и тематски задовољавајући општи интерес грађана. Јавна библиотека “Бољевац” је већ препозната као поуздан партнер и ово треба да буде основа даљих активности у промоцији ликовних уметности, музејског блага Србије и библиотечко-информационих артефаката.

У наредном периоду треба кроз донаторске фондове прибавити **потребну расвету, постаменте и едукативне системе** (акваскајп). Такође, потребно је **уредити амфитеатарски простор испред Библиотеке** и омогућити одржавање програма на отвореном нарочито током периода летњих месеци.

Услуге

Библиотечко-информационе услуге и подршка корисницима наших услуга односи се на упознавање са корићењем библиотечких збирки, помоћ у избору лектире и литературе, обезбеђивању писаних садржаја који нису део наших збирки, подразумевају и техничку подршку у изради текстова и записа, добављање и достављање информација из свих области писаног штива, те прибављања монографских и периодичних издања за потребе реализације индивидуалних и групних активности корисника.

Однедавно Библиотека има у понуди и аудио наслове. Ову услугу треба развијати према захтеву нових корисника.

Развијањем оналајн комуникације са корисницима не треба заборавити на важност личног контакта на реализацији корисник – библиотекар. У живој размени мишљења и у додиру са великом збирком стручне литературе, запослени у Библиотеци утичу на интелектуално развијање појединаца и оснаживање њихових компетенција.

Зато и библиотекар и књижничар мора бити достојан промотер писане речи. Улога директора је да омогући раст и развој свих запослених и организационо створи подстицајан амбијент унутра овога храма културе за свакога ко приступа библиотечког грађи и изворима, посредно или непосредно, а сама Библиотека треба да буде центар културног живота Бољевца.

Увиђајући значај који ова установа има и у ком правцу би могла да се развија надаље, искрено се препоручујем за директора Јавне библиотеке “Бољевац”.

У Бољевцу,
04.06.2026.

Зорица Масловарић

